

**АКТУАЛЬНІ
ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

Альманах наукового товариства "Афіна"
кафедри культурології

Випуск 10

Том II

ББК 71.0

А 43

УДК 008:168.522

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології: У 2-х т. – Вип. 10 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ, 2010. – Т. 2. – 233 с.

Головний редактор:

Виткалов В.Г. - кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології РДГУ (голова редколегії)

Редакційна колегія:

Афанасьєв Ю.Л. - доктор філософських наук, професор НАКККіМ (Київ)
Баканурський А.Г. - доктор мистецтвознавства, професор Одеського національного політехнічного університету
Воробйов А.М. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ
Дем'янчук О.Н. - доктор педагогічних наук, професор Луцького інституту розвитку людини „Україна”
Жилюк С.І. - доктор історичних наук, професор РДГУ
Коваль Г.П. - доктор педагогічних наук, професор РДГУ
Кралоук П.М. - доктор філософських наук, професор НУ „Острозька академія”
Круль П.Ф. - доктор мистецтвознавства, професор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника
Кушнарєнко Н.М. - доктор педагогічних наук, професор ХДАК
Поніманська Т.І. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ
Постоловський Р.М. - кандидат історичних наук, професор РДГУ
Стоколос Н.Г. - доктор історичних наук, професор РДГУ
Троян С.С. - доктор історичних наук, професор РДГУ
Черніговець Т.І. - кандидат педагогічних наук, доцент РДГУ
Швецова-Водка Г.М. - доктор історичних наук, професор РДГУ
Яремко-Супрун Н.О. - доктор мистецтвознавства, професор РДГУ

Рецензенти:

Арцишевський Р.А. - доктор філософських наук, професор Волинського національного університету ім. Лесі Українки
Брилін Б.А. - доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського

Науковий редактор і упорядник – **проф. Виткалов В.Г.**

ISBN 978-966-8424-77-9

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 4 від 26.11.2010 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

УДК 94:341.241.7(477+569.4)

Давидчук С. – аспірант РДГУ

КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ЗАХОДИ В УКРАЇНО-ІЗРАЇЛЬСЬКИХ ВІДНОСИНАХ

Культурні зв'язки України та Ізраїлю доволі широкі та різнобічні. Вони охоплюють практично усі галузі культури та мистецтва. Проведені ж заходи почасти були масштабними із залученням широкого спектру діячів. Це зумовлює важливість наукового аналізу культурних заходів.

Джерельну базу складають значною мірою єврейські періодичні видання в Україні та поточний архів Міністерства культури і туризму.

Наукової розробки означеної теми торкалася харківська дослідниця О.Балера [1]. Її стаття висвітлює культурні заходи окремих галузей мистецтва.

Україно-ізраїльські заходи в сфері культури можна розділити на універсальні, що торкалися різних культурних галузей – Дні культури, Дні Ізраїлю в Україні та галузеві.

У лютому-квітні 2004 р. уже втретє проведено Дні єврейської культури, приурочені до 145-річчя від дня народження єврейського письменника українського походження Шолом-Алейхема. Організатори заходу – Міністерство культури і туризму, Державний комітет у справах національностей і релігії, Міжнародна громадська організація «Джойнт», Єврейська Агенція «Сохнут-Україна» та Єврейська Конфедерація України [7; 3]. Відповідні вечори, вистави і концерти проведено у Києві, на батьківщині Шолом-Алейхема – в с. Вороньків, поблизу Переяслав-Хмельницького та в містах, де проживають єврейські громади.

Найпомітнішою подією культурної взаємодії стало проведення Днів ізраїльської культури в Україні та Днів української культури в Ізраїлі. Перші Дні – квітень-травень 2002 р. [1; 17]. Дні ізраїльської культури проведено 12 квітня – 2 червня 2005 року. Організатори – Посольство Держави Ізраїль, Ізраїльський культурний центр при Посольстві, Єврейське Агентство «Сохнут», американська єврейська організація «Джойнт», що проводили захід за сприяння підприємства «Україна-арт» та Міністерства культури і мистецтв. Із нагоди їх відкриття віце-прем'єр-міністр М.Томенко заявив, що завдяки зусиллям ізраїльського посла Н.Бен-Амі два народи і країни є партнерами, яких не можна посварити і які на далі будуть разом. У відповідь посол повідомила, що Дні – масштабний культурний проект, що охоплює усі мистецькі сфери, і сприятиме тісним контактам між народами [3; 3]. Характерним було проведення заходів на тлі зміни влади в Україні і активізації зовнішньої політичної діяльності. Тоді проводили вистави у великих містах. Однак найбільш масштабний успіх мали Дні культури 7-12 вересня 2007 р. Ізраїлю в Україні і 24-29 квітня 2007 р. України в Ізраїлі. Ініціатором проведення даних заходів з українського боку виступив Уряд, як це видно з його доручення № 334 28/2/1-06 від 20.09.2006 р., яке згадується в письмових зверненнях Міністра культури Ю.Богуцького до голови ВР О.Мороза і Прем'єр-міністра В.Януковича від 27.03.2007 року. У них міністр інформував про здійснені заходи, узгоджував робочі моменти підготовки [23, 24]. З ізраїльського боку найпевніше теж були ініціатори. Депутат Кнесету Л.Шемтов просила у Міністра сприяти в отриманні віз членам української делегації до Ізраїлю [19]. В МКТ просили прислати для деяких із них іменні запрошення [21]. Л.Шемтов також визнала в одному з інтерв'ю, що ідея проведення Днів в Ізраїлі з'явилася під час її візиту до України в жовтні 2006 р. [9]. До неї зверталось підприємство «Український державний центр мистецтв» із пропозицією проведення означених заходів [16]. Дні культури в Ізраїлю обговорено під час зустрічі Ю.Богуцького із послом Ізраїлю [13; 2].

Відкриття Днів ізраїльської культури в Україні відбувалося в Національній музичній академії ім. П.Чайковського. Україну представляли Ю.Богуцький, віце-прем'єр-міністр з гуманітарних питань Д.Табачник, заступник Ю.Богуцького, Т.Кохан, керівник Головної

служби гуманітарної політики та з питань збереження національно-культурного надбання О.Биструшкін, ректор академії В.Рожок; Ізраїль – міністр туризму І.Аронович. На сцені встановлено прапори двох держав, звучали їх гімни [28; 1]. І.Аронович виголошував промову на івриті. На концерті виступали творчі колективи із Ізраїлю, яким вручено квіти від В.Юшенка, В.Януковича.

Промову з нагоди відкриття Днів культури виголосив і Ю.Богущий. Виступали флейтист А.Коган, піаніст-джазист А.Пташка, оперний співак Е.Шаповалов – виходець з України [3]. Проведено також концерти в Богуславі та Ірпіні, що проходили в місцевих будинках культури. Виступали естрадна група «Українці в Ізраїлі» (іврит та українська мова), співачка А.Резнікова (українська і російська мова, іврит), О.Яшин (ідиш). Від Ізраїлю Україну відвідали також очільник російськомовного 9 каналу Л.Блехман, помічник мера Бат-Яму Рафі Насі і група «Голоси Бат-Яму». 7 вересня відбулася спільна прес-конференція сторін в приміщенні Міністерства культури і туризму.

Ізраїльська делегація відвідала ряд відомих культурних місць – історико-меморіальний заповідник «Бабин Яр», м. Умань, де поховано цадика Нахмана Брацлавського, меморіальний комплекс «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни», «Національний музей історії України», а також Національну оперу (опера Дж. Пуччіні «Мадам Батерфляй»). Їм провели екскурсії Києвом, відбулася їх зустріч з єврейською общиною в синагозі на вул. Шота Руставелі, 13; делегати відвідали музей під відкритим небом «Пирогово». В кінотеатрі «Жовтень» урочисто відкрито Тиждень ізраїльського кіно. В Умані гості ознайомилися з місцевими пам'ятками.

Великий успіх мали Дні культури України в Державі Ізраїль, проведені 24-29 квітня 2007 р. Метою заходу, згідно з його концепцією, були поглиблення культурно-мистецьких взаємин із Державою Ізраїль, популяризація української культури, підтримка майстрів мистецтва. Даний проект визначено як важливий крок на шляху до реалізації євроінтеграційних прагнень України [16; 1]. Обговорено проведення даного заходу між заступником Міністра закордонних справ Ю.Костенком і Н.Бен-Амі. Визначено його як важливу культурну подію, що сприятиме розвитку відносин між двома народами. На зустрічі у лютому 2007 р. обговорено підсумки україно-ізраїльської співпраці, зокрема – підготовку візиту В.Юшенка до Ізраїлю, IV засідання Міжурядової комісії з торгівлі і економічного співробітництва. Дні України внесено до плану заходів МКТ.

У ході проведення Днів української культури концерти відбулися в Бат-Ямі, Нетанії (за підтримки муніципалітетів міст). Виступали директор і художній керівник Національного академічного театру драми ім. Лесі Українки М.Резнікович, заслужені артисти України О.Крюкова, М.Одольська, художній керівник Національного академічного театру драми ім. І.Франка Б.Ступка, скрипаль О.Кульчицький, квартет «Гетьман», ансамбль «Калина», співачка Оксамита, група «Екс-Президенти», народний артист В.Талашко. Акторів зустрічали тепло; слухачі розпитували їх про Україну – для багатьох місце попереднього проживання. Захід проведено до Дня Незалежності Ізраїлю (в 2007 р. – 23 квітня) та через тиждень після виграшу Україною і Польщею конкурсу на проведення чемпіонату Європи 2012 р., до участі в підготовці якого запрошено ізраїльських інвесторів.

Програма перебування української делегації передбачала виступ Ю.Богущого Б.Ступки і В.Талашка на телеканалі «Ізраїль+» разом із послом України І.Тимофєєвим (вечір 24 квітня). Проведено зустріч у Кнесеті із Л.Шемтов, головою комітету з питань інтеграції, абсорбації та діаспори, «головним лобістом України в Ізраїлі» М.Нудельманом, з І.Ароновичем, віце-прем'єр-міністром і міністром стратегічного планування А.Ліберманом, Ралебом Маджаделе – Міністром культури, науки і спорту.

Офіційне відкриття Днів відбулося на центральній площі міста Нетанія. 26 квітня проведено зустріч із вихідцями з України в готелі «Давид Інтерконтиненталь». Цього ж дня – від'їзд до Бат-Яму, де відбулася зустріч із міністром абсорбації Зеєвом Боймом (у Тель-

Авіві), концерт-панехида за жертвами аварії на ЧАЕС; 27 квітня – екскурсія до району Мертвого моря, перебування в Беер-Шеві («столиці пустелі»). 28 квітня – відвідини Назарету і р. Йордан, концерт у Нацрат-Еліті. 29 квітня – екскурсії по Єрусалиму. Під час зустрічі Ю.Богущького з офіційними колами: принесено вітання з Днем Незалежності Ізраїлю; наголошено на українському походженні багатьох видатних єврейських діячів (Шолом-Алейхема, Леона Піскнера, Іцхака Бен-Цві, Моше Шарета та ін.); обговорено збільшення присутності українців на ізраїльській музичній і театральній сцені, що відповідала б культурним інтересам вихідцям з України та відкриття українського культурно-інформаційного центру; наголошено на зусиллях України стосовно задоволення культурних потреб єврейської общини; обговорено питання визнання Голодомору 1933 року геноцидом і проблеми антисемітизму, а також майбутні Дні культури Ізраїлю в Україні. Наголошено, що завдяки активним дружнім контактам створюється атмосфера близького сусідства тісних дружніх зв'язків [27].

Центральним заходом цих Днів стало проведення концерту «З України, з любов'ю». Ансамбль «Калина» виконував народні пісні «Гаврило», «Шипшина», «Ряжені», «Задумали козаки», «Черемшина», «Маруся»; Олег Кульчицький – партії «Чардаш», «Жайворонок»; Б.Ступка виступав із уривком з вистави «Тев'є-Тевель» на основі однойменного твору Шолом-Алейхема. Квартет «Гетьман» – «Їхав козак за Дунай», «Вишеньки-черешеньки». В.Талашко – пісня з художнього фільму «В бой идут одни старики»; Г.Кричевський – «Осенний вечер», «Привокзальная»; О.Крюкова – «Червона рута», «Кава Начіла», «Екс-президенти» – «Моя єдина». Керівники проекту – заслужені діячі мистецтв В.Куцевалов і В.Коломієць.

Характерним є факт вітання тодішнього Прем'єр-міністра В.Януковича: «Дні культури – символ єднання народів, адже відомо, що найдієвішим шляхом до взаєморозуміння народів є культурна співпраця між їх народами...Зичу приємних вражень і гарного настрою, адже кращим провідником співробітництва між народами, безсумнівно, є могутня сила мистецтва» [4].

Українські делегати перебували на запрошення Кнесету. Правовою основою заходу було чинне законодавство, план роботи МКТ, згадане доручення і постанова КМУ «Про затвердження державної програми співпраці із закордонними українцями» від 26 липня 2006 року [№ 1034]. Продюсерське забезпечення – компанії «Аврора Афакот» і «Алеф Мафаїм». Захід сприяв піднесенню міжнародного іміджу України, інформуванню про її мистецькі здобутки і туристичний потенціал.

16-19 травня 2004 р. у Києві пройшли Дні Держави Ізраїль в Україні. Організаторами заходу виступили ізраїльське Посольство, фонд «Херен Хаесод» та «Сохнут-Україна» [6]. Для відвідувачів надано можливість ознайомитись з умовами працевлаштування й освіти в Ізраїлі. В межах розважальної програми проведено презентацію одягу провідної ізраїльської кутюр'є Шалви Бен-Галь і гала-концерти співаків з обох країн.

6-8 червня 2010 року в «Мистецькому арсеналі», в одному з найбільших і найкращих музеїв України, проведено Дні Ізраїлю. Серед іншого, представлено витвори живопису [10]. Проведено гала-концерт «Ізраїль вітає Україну». Одним з організаторів Днів виступав А.Шейнгайт – виконавчий директор київської міської єврейської общини та учасник національної спілки театральних діячів України. На іншому концерті «Україна вітає Ізраїль» виступали актори з Національного академічного оркестру народних інструментів, Театру піску з Харкова, ансамблю «Сохнуту», «Шофар», Київської муніципальної академії естрадного і циркового мистецтв, переможниця «Серебряной волни» І.Розенфельд.

В Україні регулярно проходять Дні кіно Ізраїлю (на основі ст. 10 Угоди між Урядом України й Урядом Держави Ізраїлю про співробітництво в галузі освіти та культури від 12 січня 1993 р.). На них демонструють досягнення ізраїльської кінематографії, що торкається тем Голокосту, освоєння репатріантів у новому середовищі тощо. На одному з таких Днів

Україну відвідали ізраїльські режисери Б.Мафцір та Л.Горовіц; обговорювались спільні культурні зв'язки. Обидва режисери працювали на київських кіностудіях. У 2002 р. у київському планетарії продемонстровані документальні фільми – «Єрусалим – ворота часу», «Земля надії».

У грудні 2002 р. – Ізраїльський культурний центр організував показ фільмів ізраїльського режисера А.Ритая. У квітні-червні 2005 року, під час проведення Днів ізраїльської культури у Києві, Львові і Чернівцях, показано «Зламани крила» – кращий фільм 2002 р. у 9-ти номінаціях ізраїльської кіноакадемії. В Україні його представляв режисер В.Фрідман [1; 18]. Тоді ж в Одесі показано «Площу мрій», «Турецький марш», «За згодою», «Розслідування». Останні Дні кіно відбулися в лютому 2010 р. у київському кінотеатрі «Жовтень». Представлено фільми: «Вальс із Баширом» (автор і режисер – Арі Фольман, отримав «Сезар-2008» та «Золотий Глобус 2009» у номінації «Найкращий іноземний фільм»), «Нудл» (режисер – Айелет Манехемі), «З ким би побігати» (режисер – Овед Девідофф), «Медузи» (режисери – Шира Гефен та Єттар Керат, отримав «Золоту Камеру» за найкращий дебют на Канському кінофестивалі у 2008 р.). Дні кіно незмінно супроводжували проведення Днів ізраїльської культури.

15-18 квітня 2008 р. відбулися мистецькі акції, пов'язані із вшануванням пам'яті жертв Голодомору. В ході візиту делегати прибули до Посольства України, 16 квітня – прес-конференція, екскурсія в Яффі, зустріч із міністром закордонних справ палестинської автономії Р.Малікі та його заступником А.Субахом. О 20.00 в амфітеатрі міста Бат-Ям відбулося офіційне відкриття заходу із виконанням «Реквієму за померлими з голоду». 17 квітня – зустріч із головою комітету Кнесету з питань еміграції, абсорбції та діаспори, головою міжпарламентської асоціації дружби «Ізраїль-Україна» М.Нудельманом. Того ж дня проведено друге засідання Робочої групи з питань виконання домовленості, досягнутих під час ізраїльського візиту В.Ющенка у жовтні 2007 р. за участю очільника делегації, І.Тимофєєва, ІІ секретаря Посольства України Е.Пляскіна, заступника генерального директора МЗС Ізраїлю П.Авіві. Відвідано меморіальний комплекс «Ян-Вашем» В.о. І заступника міністра також виступив на російськомовному «9 каналі», відбувся також концерт-реквієм у театрі «Іерусалаїм», зала «Генрі Краун». Характерним було перебування на заході євреїв-старожилів, які пережили голод.

Було підписано Меморандум про організацію та проведення акцій, присвячених вшануванню пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 рр. між Міністерством культури і туризму, державним підприємством «Державне концертне агентство «Україна», з одного боку, та ізраїльською агенцією «Аврора Афакот» з іншого [22]. Документом передбачено з метою визнання голоду геноцидом українського народу в рамках інших заходів виконання «Панахиди за померлими з голоду» Є.Станковича на слова Д.Павличка у виконанні Національної Заслуженої Академічної хорової капели «Думка», мішаного хору, двох солістів, Симфонічного оркестру Національної філармонії України. Українська агенція брала на себе матеріальні витрати ізраїльської делегації (гонорари, добові, відкриття віз та інше), «Аврора Афакот» – наймання зал в Ізраїлі. Очевидно, що на основі цієї угоди і відбувались означені заходи в рамках візиту 15-18 квітня 2008 року. Дане Агенство є незмінним учасником багатьох обоюсторонніх культурних проєктів. Окрім цього, МКТ зверталось до депутата Кнесету Л.Шемтов, також активного учасника багатьох україно-ізраїльських культурних заходів, із пропозицією надати організаційно-методичну допомогу у проведенні заходу [15].

У січні 2001 року Єрусалимський театр «Нан» прийняв постановку п'єси івритомовного автора, репатріантки з Чернігова Д.Горен «Вона у відсутності любові і смерті». У вересні 2001 року київський «Театр на Подолі» під керівництвом В.Малахова поставив п'єсу ізраїльського драматурга Аліси Ольмерт «Фантазія для фортепіано в чотири руки». Допомогу в постановці надало Посольство Ізраїлю, захід відвідали автор твору та мер

Єрусалиму Е.Ольмерт [1; 15]. Наприкінці жовтня 2001 р. Б.Ступка виступав у кількох ізраїльських театрах із фрагментами вистави «Тев'є-Тевель» драматичного театру ім. І.Франка.

У липні 2002 р. Київський Державний театр драми і комедії на Лівому березі відвідав ізраїльський драматург Йосеф Бар-Йосеф і взяв участь у постановці п'єси власного авторства «Це велике море».

8-13 жовтня 2002 року проходив IV Міжнародний фестиваль театрального мистецтва, приурочений до святкування річниці Шолом-Алейхема «Мандрівні зірки» (Різноманітні заходи з нагоди ознайомлення з творчістю єврейських класиків України завжди були значущими і широкими культурними подіями). Тоді ж проведено виставу «Гойбеле і Демон» Ісаака Башевіца-Зінгера, лауреата Нобелівської премії та М.Фрідмана у постановці М.Резніковича [16; 94].

На IV Міжнародному фестивалі «Золотий лев» у Львові 2002 р. представлено ізраїле-німецьку п'єсу «Спочатку була пісня». У головних ролях – Мар'яна Садовська, що емігрувала до Німеччини з України та ізраїльтянка Вікторія Ханна [1; 16].

На початку 2005 року виходець із Чернівців, єрусалимлянин В.Воробйов працював у Чернівецькому музично-драматичному театрі над постановкою власної драми «Кабаре Брут». Прем'єра відбулася у лютому того ж року [1; 15].

У рамках проведення Днів культури Ізраїлю 2005 р. пройшли вистави Ханана Левіна «Торговці гумою» в Київському театрі драми і комедії на Лівому березі, «Забава» Едни Марії у Національному театрі російської драми ім. Лесі Українки та «Фантазія для фортепіано у чотири руки» Аліси Ольмерт у «Театрі на Подолі». У лютому 2009 р. Національний академічний драматичний театр ім. І.Франка звернувся з проханням про проведення гастролей в Ізраїлі [20]. Президент України видав доручення, на виконання якого МЗС розглянуло цю ініціативу. Посольство України повідомило, що партнером може виступити продюсерська агенція «Аврора Афакот продакшин». Готовність сприяти організації заходу виразило й МЗС, про що повідомлено Міністерство культури і туризму.

Міністр культури та туризму України В.Вовкун згадував в інтерв'ю ізраїльському журналісту С.Бриману про підготовку концерту «Україна вітає Ізраїль із 60-річчям» [30]. Єврейська Рада України організувала концерти «Шолом, Україно». Проходили обміни гастролями творчих колективів. Один із означених концертів, наприклад, пройшов у липні 2004 року у Києві в залі Центру культури і мистецтв. Брала участь у ньому 28 колективів із 20 міст України. Основні номінації – вокально-інструментальна, музика, вокал, танцювальні колективи і фольклор. Концерт мав значний успіх у глядачів.

Ізраїльське музичне мистецтво доволі розвинуте. Концентрація музикантів, музичних закладів найвища у світі. Чимало гастрольних поїздок до України зробила шоу-група «Мікс» із програмою «Українці Ізраїлю» (Існує також окрема однойменна музична група). Вони проводили концерти з метою зміцнення україно-ізраїльської дружби. Під час їх перебування у Нікополі в місті перебував генеральний директор Єврейського фонду України А.Монастирський. З ним обговорено діяльність місцевої єврейської общини. Наприкінці червня 2002 р. в Ізраїлі, за підтримки Об'єднаної Єврейської Общини України та «Сохнута», пройшли концерти 30 українських артистів із Харкова, Донецька, Луцька і Києва. Високо відзначили її виступи віце-спікер Кнесету Нудельман і мер Єрусалиму Е.Ольмерт. Українській групі вручено пам'ятні подарунки. [31].

2 березня 2009 р. у Дніпропетровську за підтримки Фонду В.Пінчука і Банку «Кредит Дніпро» відбувся концерт «Пори року». Активний учасник-Ваг Папаян – диригент і піаніст, викладач Тель-Авівської музичної академії, учасник знаменитого Ашодського симфонічного оркестру. Виконували твори Л.Бетховена, Ф.Шопена, «Кампанелу» Ф.Ліста. Він поєднував у виступі диригування і гру на роялі, традиційне для XVIII ст. Виступ отримав значний позитивний відгук глядачів.

Ашдодський симфонічний оркестр на чолі з Омрі Кадарі та органістом Різом Шахтер взяв участь в ізраїльській прем'єрі симфонії В.Бібіка – репатріанта з України. 7 симфонія призначена для органу та струнних інструментів. Написана Бібіком у Києві 1982 р., світова прем'єра – 1983 р. Концерт пройшов 23-30 січня в Лоді та Ашдоді [14].

В Єрусалимській російській бібліотеці відбулася читацька конференція на основі книги «До Землі Обітованої», що розповідає про український слід в освоєнні Палестини єврейськими поселенцями. Автори – Е.Грінберг і В.Левін. На заході виступали А.Мостославський, Б.Смехова (журналісти), Л.Цигельман, А.Кардаш (історики), які високо оцінили книгу [3].

Можна зазначити, що відродження івриту розпочалося від Бен-Єгуди – українського єврея, який у 1879 р. надрукував статтю в журналі «Ашахар» («Ранок») у Відні про необхідність вивчення давньої мови [34; 52]; після переселення до Палестини він продовжив відродження івриту.

Створення колективних землеробських об'єднань – кібуців – пройшло за участю саме вихідців з України. У рамках літературного проекту «Народи світу пишуть Біблію», який передбачає написання Св. Письма на всіх мовах, відповідні рукописні тексти в травні 2009 р. привезено до України – 55-ї за рахунком країни. Мета – зміцнення взаєморозуміння людей різних національностей.

Створення української частини тексту відбулося в Дніпропетровську – осередку єврейства в СНД. Першим записав вірш із розділу «Беїмбдер», що розповідає про мандрування євреями пустелею з Єгипту, мер міста І.Куліченко. Присутні на урочистості – головний рабин області Ш.Каменецький, голова місцевого представництва «Джойнту» Амір Бен-Цві, директор ізраїльського культурного центру О.Кароль та інші почесні гості, що зібралися в синагозі «Золота Троянда». Координатор проекту проф. А.Вайс ознайомив із листом створювача проекту А.Ральніка, в якому йшла мова про Біблію як джерело загальнолюдських цінностей, серед яких особливе місце посідають давні закони соціального захисту і справедливості [12]. Ш.Каменецький звернув увагу на важливість Книги Книг як духовної основи для людини. О.Кароль вказала на позитивне значення вивчення ТАНАХу (Старого Завіту) рідною мовою. Захід завершився виступом дитячого єврейського ансамблю «The Best» та місцевих виконавців. Все це проходило напередодні єврейської Пасхи.

У січні 2002 р. в Єрусалимі проведено вернісаж художніх робіт М.Андієвської – емігрантки з України до Німеччини. 734 роботи художниці зберігаються в музеях світу. В 12 країнах на той час відбулося 100 її виставок [2]. Крім цього, Е.Андієвська є автором 30 книг віршів. На означеному заході, серед інших, був присутній голова Спілки українських письменників Ізраїлю О.Деко.

Загалом, різноманітні культурні заходи демонструють значний потенціал двох країн, а також перспективність україно-ізраїльської культурно-мистецької співпраці. Вони отримали значимий успіх у відвідувачів та глядачів. Культурні заходи мають вагоме гуманітарне значення, відіграють помітну роль у наведенні «мостів дружби» між державами, підтримання міжнаціональної толерантності. З огляду на насиченість культурних заходів та обмінів можливе їх подальше дослідження.

Джерельні приписи

1. **Балера О.В.** Україно-ізраїльське співробітництво в галузях театрального та кіномистецтва / Балера Олена Василівна // Харківський нац. пед. ун-т ім. Г.Сковороди: Зб. наук. праць. Серія «історія та географія». – Вип. 23. – Х., 2006.
2. **Вернісаж работ Андиевской** / Вести из Израиля // Єврейські вісті. – 2007. – № 1 (158).
3. **Відкрилися Дні культури Ізраїлю** // Урядовий кур'єр. – 2005. – 14 квітня.
4. **Вітання Прем'єр-міністра В.Ф. Януковича** з нагоди Днів культури України в Ізраїлі. – Поточний архів Міністерства культури і туризму (МКТ). – К., 2007.

5. *У Києві почнуться Дні Ізраїлю*, які після того пройдуть в інших містах України. 06.04.2005. – Режим доступу: <http://kmr.gov.ua/news.asao/drype=18/d=38799>.
6. *Дні Держави Ізраїль* // Урядовий Кур'єр. – 2004. – 23 травня № 94.
7. *Дні єврейської культури* // Урядовий кур'єр. – 2004. – 31 лютого.
8. *Дні культури України в Державі Ізраїль 24-29 квітня 2007 р.* «З України, з любов'ю». – Поточний архів МКТ – К., 2007.
9. *Дні культури України в Ізраїлі*: Інтерв'ю О.Куцевалова із депутатом Кнесету Л.Шемтов). – Режим доступу: <http://ex-presidenty.kiev.ua/intervyu/dni-kyltury-ukrainy-v-izrail>.
10. *Дни Израиля в Украине* / Регион: наша жизнь // ВЕК. – 2010. – № 17. – С. 3.
11. *Дни культуры Израиля в Украине 2010* / Праздник общения // ВЕК. – 2010. – 16 червня. – № 22. – С. 1.
12. *Жукова А.* Народы мира пишат Библию / Александра Жукова // Шабат Шалом. – 2009. – травень № 5 (156).
13. *Звіт про виконання програми проведення роботи з Надзвичайним і Повноважним Послом Держави Ізраїль в Україні пані Наомі Бен-Амі.* – Поточний архів МКТ. – К., 2007.
14. *Израильская премьера симфонии Библика* // Вести из Иерусалима: землячество в Израиле. – 2001. – 19 січня. – Режим доступу: <http://jew.dp.ua/old/uri/290101.htm>.
15. *Інформаційне повідомлення заступника Міністра культури і туризму Т.Кохана* послу України в Державі Ізраїль І.Тимофєєву від 29 січня 2008 р. – Поточний архів МКТ. – К., 2008.
16. *Інформаційне повідомлення Посольства України в Державі Ізраїль* директору Департаменту культурного і гуманітарного співробітництва МЗС України Т.Іжевській з приводу підготовки проведення Днів культури України в Державі Ізраїль. – Поточний архів МКТ. – К., 2007.
17. *Концепція проведення Днів культури України в Державі Ізраїль 24-29 квітня 2007 р.* – Поточний архів Міністерства культури і туризму. – К., 2007. – С. 1.
18. *Кочубей Ю.М.* Ізраїльська література в Україні: переклади, дослідження // Східний світ. – 2003. – № 3.
19. *Лист депутата Кнесету Л.Шемтов* до Міністра культури і туризму Ю.Богущького від 25 березня 2007 р. – Поточний архів МКТ. – К., 2007.
20. *Лист заступника міністра закордонних справ О.Горіна* у МКТ від 12 бер. 2003 р. щодо гастролей в Ізраїлі Національного академічного театру ім. І.Франка. – Поточний архів МКТ. – К., 2009.
21. *Лист заступника міністра культури і туризму Т.Кохана* депутату Кнесету від фракції «Наш дім – Ізраїль» Л.Шемтов. – Поточний архів МКТ. – К., 2007.
22. *Меморандум про організацію та проведення акцій*, присвячених вшануванню пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 рр.: за станом на 20 червня 2010 р. – Поточний архів МКТ. – К., 2008.
23. *Письмове звернення Міністра культури і туризму Ю.Богущького* до Голови Верховної Ради О.Мороза з приводу підготовки проведення Днів культури України в Державі Ізраїль від 22 березня 2007 р. – Поточний архів МКТ. – К., 2007.
24. *Письмове звернення Міністра культури і туризму Ю.Богущького* до Прем'єр-міністра В.Ф. Януковича з приводу підготовки проведення Днів культури України в Державі Ізраїль від 22 березня 2007 р. – Поточний архів МКТ. – К., 2007.
25. *Програма перебування в Державі Ізраїль офіційної делегації* для участі у мистецькій акції, присвяченій вшануванню пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 рр. – Поточний архів МКТ. – К., 2007.
26. *Програма перебування в Державі Ізраїль офіційної української делегації* на чолі з Міністром культури і туризму Ю.Богущьким в рамках Днів культури України в Ізраїлі (24-29 квітня 2007 р.). – Поточний архів МКТ. – К., 2007.

27. *Пропозиції до тез для зустрічей Міністра культури і туризму Ю.Богуцького з офіційними особами Ізраїлю (24-29 квітня 2007 р.).* – Поточний архів МКТ. – К., 2007.
28. *Сценарний план офіційного відкриття Днів культури Держави Ізраїль в Україні 7 вересня 2007 р.* – Поточний архів МКТ. – К., 2007.
29. *Тактерим Е.* Подарок музикального Ізраїля / Естер Тактерим // Шабат Шалом. – 2009. – квітень. – № 4. – С. 7.
30. *Украине с Израилем помогут правда и олигархи* / Эксклюзив. Министр культуры Украины В.Вовкун. – Режим доступу: <http://izrus.co.il/dvuhstoronka /article/ 2008-04-18/363.html>.
31. *Украинцам аплодирует Иерусалим* // ВЕК. – 2002. – 2 липня. – № 24. – С. 1.
32. *У 2007-у в Ізраїлі відбудуться Дні культури України.* – Режим доступу: <http://khreskhatik.kiev.ua/ua/2980/art/36004/htm>
33. *Украинский след в истории Израйля* // Вести из Иерусалима. Украинское землячество в Израиле. – 2001. – 19 січня. – Режим доступу: <http://jew.dp.ua /old/uri /290101.htm>
34. *Феллер М.* Пошуки, роздуми і спогади єврея, який пам’ятає своїх дідів, про єврейсько-українські взаємини, особливо ж про мови і ставлення до них / Мартен Феллер. – Дрогобич: Відродження, 1994. – 239 с.

Резюме

Висвітлено проведені заходи стосовно україно-ізраїльської культурної співпраці.

Ключові слова: культурні заходи, Дні культури, україно-ізраїльські відносини.

Summary

The article highlights the activities undertaken important for Ukraine-Israel Cultural Cooperation.

Key words: cultural events, days of culture, the Ukraine-Israel Relations.

ЗМІСТ II ТОМУ

Розділ III.**Професійна діяльність як культурний феномен 3***Андропова І.Ф.* Катарсичний вплив мистецького твору як переживання
душевної гармонії 3*Коваль М.О.* Формування системи давньоукраїнського професійного
вокального виконавства 7*Лаврук Н.К.* Українські листівки етнографічного спрямування як джерело вивчення
української народної культури першої чверті ХХ століття 11*Свіридовська Л.М.* Синхронність розгортання різномірних мистецьких процесів
української фортепіанної музики кінця ХІХ – початку ХХ ст.
на тлі європейського модернізму 14*Цюлюпа Н.Л.* Становлення та розвиток національного фортепіанного виконавства
(ХVІІІ-ХХ ст.) 17*Филипчук М.С.* Становлення та розвиток естрадно-оркестрового виконавства
в історичній ретроспективі 21*Тарчинська Ю.Г.* Новітнє і традиційне у соноричі прокоф'євського піанізму 24*Кречко Н.М.* Етичні, естетичні та мистецькі погляди М.Кречка як засада
трансформації хорової культури 70-80-х років 29*Драгомирецька О.* Принципи індивідуального композиторського стилю
Анатолія Авдієвського 34*Негода Н.В.* Сучасне мистецтво в умовах глобальної комунікації 38*Мозгова О.М.* Сучасні напрями розвитку українського пісенного
естрадного мистецтва 40*Сташук О.А.* Вітчизняне мистецтво у транскордонному співробітництві 45*Ковалик П.А.* Особливості використання сучасної української музики у фаховій
підготовці диригента-хормейстера 49*Сметана О.* Фонаційні резерви естрадного виконавця 52*Дука П.П.* Традиції вокального мистецтва та його становлення в Україні 56*Горіна Л.І., Мельничук С.Ф.* Становлення домрової школи на Рівненщині 59*Пономаренко М.І., Корчага В.Г.* Баян і баяністи Рівненщини 62*Буцяк В.І., Турко Н.Є.* Проблемні питання технічного розвитку студентів
із дисципліни «Загальне фортепіано» 70*Сахарчук Р.* Оркестрова і хорова фактура: особливості перекладення 74*Ужинський М.Ю.* Театрально-видовищна звукорежисура 77*Берлач О.П.* Джерельна база дослідження фортифікаційного мистецтва Волині 81**Розділ IV.****Теоретико-методологічні основи збереження народних традицій 85***Школьна Т.* Обрядовість українського цехового музиканта ХVІ-ХVІІІ ст. 85*Крусь О.П.* Пісенний фольклор Волинського Полісся
(за матеріалами історико-етнографічних досліджень ХІХ-ХХ століть) 89*Ясінський М.М.* Етнічно-релігійні клуби Галичини кінця ХІХ – початку ХХ ст. 93*Злобін Ю.В.* «Сорочинський ярмарок» М.Гоголя як художнє відображення
універсальної моделі українського ярмарку 98

Панасюк І.Ю. Особливості весільної обрядовості Острожчини (за польовими матеріалами, зібраними в с. Українка Острозького району Рівненської області)	102
Самохвалова А. Хореографія весільного обряду Рівненського Полісся	107
Мерлянова О.А. Жіночі танці як елемент сімейної обрядовості	111
Купцова-Величко М.Ф. Корифеї кобзарського мистецтва	115
Мельничук С.Ф. Цимбали на Волині	120
Павлюк І. Роль народних самодіяльних колективів у збереженні української пісні	123

Розділ V.

Художня практика України в історичній ретроспективі	127
--	-----

Грантовська О.А. Традиції наукового осмислення естетики античного одягу	127
Величко О.Б. Навчально-методична праця Леопольда Моцарта «Versuche grundliche Violinschule» – Auzpurg: gedruck bei Johan Jacob Lotter, 1756 крізь призму просвітницького руху	130
Рабчук І.О. Експресіоністичні мотиви у творчості «бойчукістів»	135
Геккель А.В. Вплив творчості Т.Шевченка на розвиток українського танцювального мистецтва	138
Крижановська Т.І. Специфіка використання духовних творів в курсі «Історія української музики»	141
Давидовський К.Ю. Мистецькі проекти – Міжнародний фестиваль «Київські літні музичні вечори» та «Міжнародна літня музична академія» – у культурно-мистецькому середовищі Києва 2000-2010 рр.	144
Давидчук С. Культурологічні заходи в україно-ізраїльських відносинах	148
Волошина Л. Взаємозв'язок музики і танцю в історичній ретроспективі	154
Вознюк Л.П. Поліхудожній, естетичний потенціал дзвонарського мистецтва в системі підготовки майбутнього вчителя музики	157
Легка І.П. Художній образ як першооснова хореографічного твору	160
Аксьонова І.Ю. Лексичні особливості хореографічної культури Поліського краю	164
Гордєєва О.Ю. Дитячий хореографічний колектив та його роль у фізичному розвитку дитини	167
Стеблецький В. Роль молодіжних субкультур в особистісному становленні молодого українця	169
Бігус О.О. Сучасна фестивальна народна творчість у Прикарпатті	173

Розділ VI.

Регіональний культурний потенціал України	178
--	-----

Василенко В. Історія Поділля у повісті М.Старицького «Облога Буші»	178
Бачинська Т.В. Аматорське мистецтво Рівненщини: сучасний стан, перспективи	182
Талах І.І. Мистецьке життя Дубенщини	185
Голова Л. Культурно-мистецький потенціал Дубенщини	189
Мельничук С.Ф. Фестивалі Рівненщини як фактор розвитку професійного і самодіяльного мистецтва: з історії проведення	193
Звінчук А.Л. Дмитро Гордіца – творець нового українського сакрального мистецтва	197
Левчук І. Рівненська Спілка художників України в культуротворчому житті регіону	199

Трофимчук В.О. Молодіжне відділення у Рівненській організації Національної спілки письменників України: здобутки, тенденції, перспективи	201
Головко Ю. Ікона Острожчини: сучасні імпресії	204
Кушнарьова Т.А. Вплив архітектури на духовно-естетичний світогляд академічної молоді	206
Лавренчук В.М. Сакральна Вінниччина. Храми і монастирі	209
Башилова Ю. Православні ікони в колекції Вінницького обласного краєзнавчого музею	212
Панасюк О.С. Видозміни загальноєвропейської художньої течії імпресіонізму в національному мистецтві України	215
Гавловська К.М. Сакральне мистецтво української діаспори кінця XIX-XX століть	218
Смоляр О.В. Парк Софіївка – зразок ландшафтного дизайну України	222
Шевченко Н.О. Специфіка організації спелеомаршрутів на території Кримського півострова	226